

ЯК РОЗУМІТИ ЕМОЦІЇ

Емоції – це наші внутрішні стани, які працюють як сигнали. Вони доповідають нам про нас самих або про ситуацію, у якій ми знаходимось. Існує дуже багато різних емоцій, деякі з них приємні, інші – не настільки, а деяких ми часто взагалі хотіли би позбавитись. Але насправді не існує такого як «добрі» та «погані» емоції. Кожна з них має власний сенс.

Кожна людина проживає власні емоції по-іншому. Одна й та сама ситуація може викликати у людей різні емоції. Наприклад, хтось, хто любить читати, зрадіє книжці у подарунок, але хтось, кому більше подобається грати на комп'ютері – не обов'язково.

Іноді може також статися, що щось викликає набагато сильнішу емоцію, ніж ми хочемо або очікуємо. Це може статися з будь-ким і колись ставалося з кожним. Розуміти свої емоції, дозволити собі їх проживати та вміти з ними впоруватись – дуже важливо для нашого психічного здоров'я. Що більше ми розуміємо свої емоції, то більше розуміємо себе.

ЯК ПРАЦЮВАТИ З ЕМОЦІЯМИ

Наступні кроки можуть допомогти тобі краще працювати зі своїми емоціями. Зазвичай емоції з'являються без наших свідомої уваги та контролю. Але якщо ми будемо краще розуміти те, що відбувається у нас усередині, то зможемо краще зловити момент, коли певні емоції з'являються, про вони що нам доповідають та чи вони нас контролюють або поглинають.

Зверни увагу на те, як ти відчуваєш ту чи іншу емоцію

Щоб впоратися з сильними емоціями, спершу потрібно загалом розізнати те, що зараз я відчуваю ту чи іншу емоцію або їх суміш. Для цього необхідно усвідомлювати себе самого/саму у цей момент. Як це зробити? Спробуй – протягом дня – декілька разів зупинитися та спитати себе – як я себе відчуваю?

Назви свою емоцію

Коли ти вже знаєш, що щось відчуваєш, важливо дізнатися, що саме. Яку емоцію ти відчуваєш? Яке в тебе почуття? Дай цьому ім'я.

Прийми емоцію

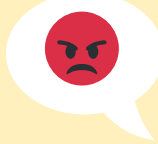

Кожна емоція – в порядку, навіть якщо вона не дуже приємна. Люди, які вчаться приймати емоції, які вони відчувають, більше задоволені своїм життям. Ти можеш сказати собі, наприклад: «Відчувати лють, сум, страх, тривогу... - в порядку».

Зрозумій емоцію

Кожна емоція передає нам повідомлення. Що намагається тобі сказати саме ця? Звідки взялося це почуття? Які в нього можуть бути причини?

Вирази емоцію

Емоції не тільки передають нам повідомлення, але й підштовхують нас до дії та дають імпульс до зміни. Дуже добрим є їх виразити, наприклад: сказати щось про це, поділитися почуттями, написати про них, покричати до подушки або заплакати. Таким чином ми даємо їм простір і можемо їх «випустити».

Попіклуйся про себе

Коли ми справляємося з емоцією, добре замислитися – чи є щось, що тобі потрібно, щоб краще себе почувати?

Чи знали ви, що...?

На емоції впливає частина мозку, яка називається мигдалиною. Вона знаходиться в лімбічній системі і при активації бере під контроль неокортекс - частину мозку, що відповідає за мислення, прийняття рішень і сприйняття. На практиці це означає, що коли ми дозволяємо сильним емоціям контролювати себе, ми потрапляємо під вплив швидкодіючої мигдалини, яка паралізує наше мислення.

Порада: спробуйте протягом тижня спостерігати за своїми емоціями, які ви відчуваєте протягом дня. Можете записувати їх на папері або в телефоні. Наприкінці тижня подивіться, скільки їх було. Чи є щось, що вас здивувало? Чи є емоція, яку ви відчуваєте частіше, ніж інші? Як ви думаєте, чому? Якщо хочете, поділіться з кимось, кому довіряєте, або залучіть до експерименту інших людей!

А які різні емоції ми можемо переживати?

- Я щасливий
- Я весела
- Я хвилююся
- Мені спокійно
- Мені сумно
- Це збуджує
- Я злюся
- Я у відчаї
- Мені страшно
- Я відчуваюся божевільно
- Мені хочеться плакати
- Я втомився
- ...і багато інших.